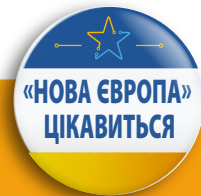

ГЕЙМЧЕНДЖЕРИ-2024

ЕКСПЕРТИ ПРО ТЕ, ЯКІ ІНІЦІАТИВИ
НАБЛИЗЯТЬ ПЕРЕМОГУ УКРАЇНИ

КОМЕНТАРІ ЕКСПЕРТІВ

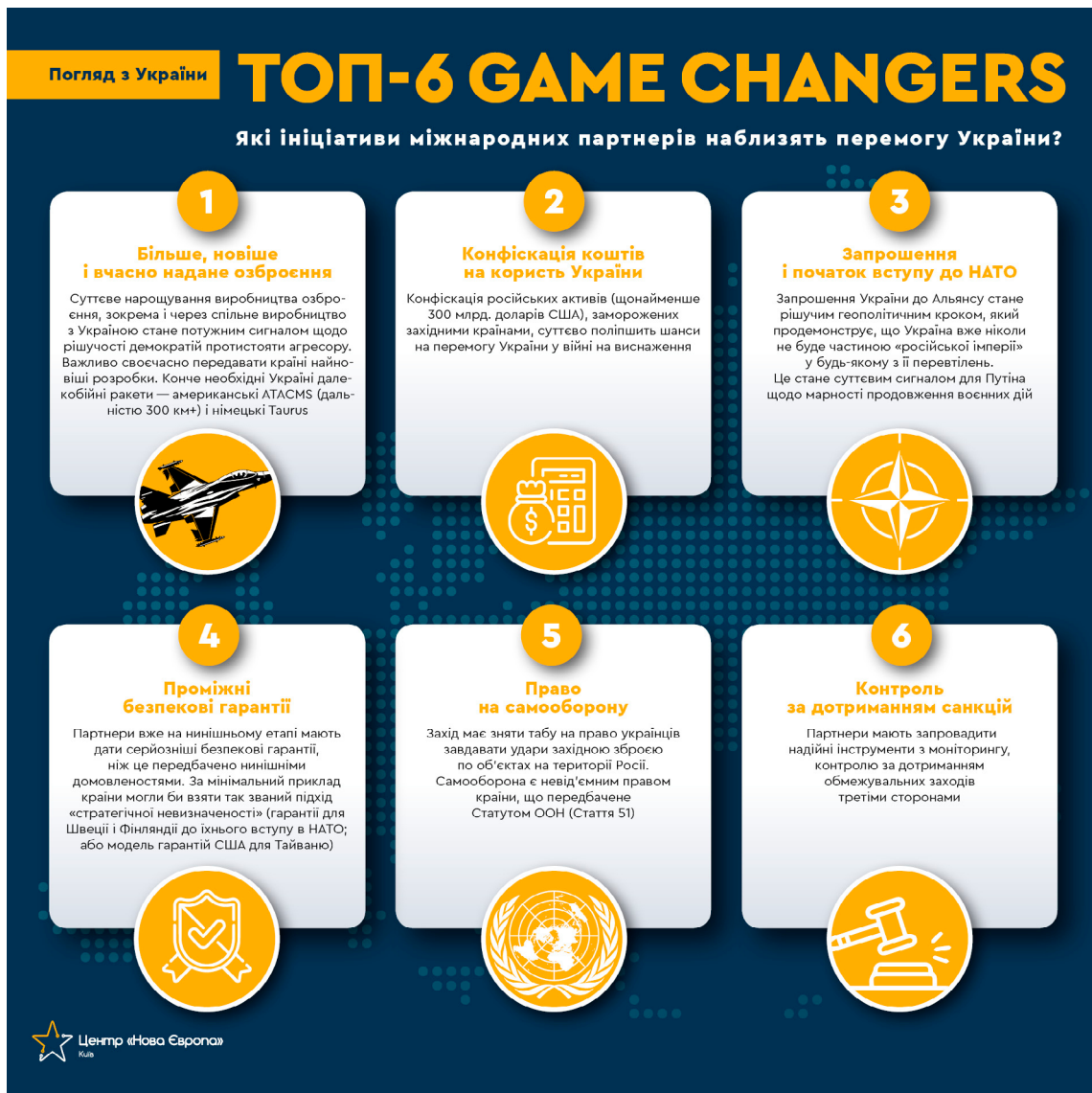
ГЕЙМЧЕНДЖЕРИ-2024

Експерти про те, які ініціативи
наближать перемогу України

КОМЕНТАРІ ЕКСПЕРТІВ

Два роки великої війни – більш ніж достатній період часу для того, аби зробити правильні висновки: які заходи допомогли Україні у боротьбі з агресором, які, навпаки, ослабили. З наближенням чергових псевдовиборів у Росії в експертних, політичних колах активізувалися дискусії про те, чого чекати від Путіна у найближчій перспективі. Центр «Нова Європа», натомість, вирішив дещо змінити акцент у дискурсі – що варто було би зробити Заходу для примусу Росії до миру. Наше запитання до експертів звучало так: «Які заходи можуть стати геймченджерами у 2024 році для майбутньої перемоги України у війні з Росією?». 23 лютого 2024 року Центр «Нова Європа» поділився своїм баченням щодо того, якими мають бути геймченджери у найближчій перспективі¹ (див. на інфографіку нижче).

¹ Центр «Нова Європа» визначив найбільші провали і досягнення допомоги Заходу за два роки великої війни, 23 лютого 2024 року, <http://neweurope.org.ua/analytics/poglyad-z-ukrayiny-otsinka-dopomogy-zahodu-v-dva-roky-velykoyi-vijny-rosiyi-v-ukrayini/>

Розумна теорія українського цьогорічного успіху у війні з Росією мала би розпочатися з відновленої військової допомоги США.

ДЕНІЕЛ ФРІД,

колишній Посол США в Польщі та почесний співробітник Atlantic Council родини Вайзер, США:

Розумна теорія українського цьогорічного успіху у війні з Росією мала би розпочатися з відновленої військової допомоги США. Якщо кошти надійдуть, то посилені поставки американської і європейської зброї можуть допомогти Україні відбивати російські наземні і повітряні атаки на міста. Якщо така зброя включатиме, як і мало би бути, далекобійні артилерійські ракети, зокрема американські ATACMS і німецькі системи Taugus, то українці могли би поставити під загрозу російські логістичні вузли. Російські військові об'єкти на окупованому Криму стали би вразливими.

До Вашингтонського саміту НАТО Україна могла б мати сильнішу позицію. Виробництво зброї в США та Європі зростало би. Економічний тиск США та Європи на Росію продовжувався би і, сподіваюся, посилювався би. Крім того, до початку літа країни G7 могли б розробити формулу з використання заморожених російських суверенних активів на суму понад 300 мільярдів доларів для допомоги Україні (з'явилися достовірні повідомлення про те, що G7 досягає прогресу).

У такому разі зобов'язання НАТО підтримувати Україну могли б виглядати надійними та ефективними. Опозиція США щодо підтримки України, яка здебільшого походить від орієнтованих на Трампа правих політиків із «MAGA» (*пояснення від ЦНЄ: Make America Great Again /«Зробімо Америку великою знову» – гасло, популярне серед прибічників Дональда Трампа*), могла б ослабнути в умовах відносного успіху України та єдності Альянсу. На Вашингтонському саміті НАТО могло би підтвердити свою прихильність вступу України та вжити надійних кроків для його просування, зокрема через досягнення безпекових домовленостей на проміжний період. До кінця року може так виглядати і може так статися, що Україна опиниться на шляху до перемоги, а Росія – на шляху до програшу в загарбницькій війні Путіна.

Один із геймченджерів – прискорення інтеграції України до ЄС і НАТО: варто мислити більш нестандартно, оскільки встановлені раніше механізми та процедури є продуктом політичного та безпекового середовища, якого більше не існує.

КАРМЕН КЛАУДІН,

старша наукова співробітниця CIDOB, Барселонський центр міжнародних відносин, Іспанія:

Аби відповісти на ваше запитання, я б почала з визначення помилок і досягнень Заходу, що, у свою чергу, дозволить нам дійти висновку, якими могли б бути геймченджери.

Почнімо з запитання: які були найбільші помилки Заходу за два роки масштабної війни?

- Велике марнування часу.
- Незабезпечення України відразу тим обсягом озброєння, який був наданий через кілька місяців.
- Нерозуміння з самого початку з ким ми маємо справу в Кремлі, і пошуки шляхів умиротворення, що надихало Путіна на продовження агресії.

Які головні досягнення західної підтримки?

- Здобуття та збереження єдності як реакція на дії Росії.
- Прискорення отримання статусу кандидата Україною та відкриття переговорів із ЄС.

Нарешті, які ініціативи міжнародних партнерів наблизять Україну до перемоги?

- Більша та краща військова підтримка з набагато швидшою доставкою зброї.
- Прискорення інтеграції України до ЄС і НАТО: варто мислити більш нестандартно, оскільки встановлені раніше механізми та процедури є продуктом політичного та безпекового середовища, якого більше не існує.
- Використання конфіскованих російських активів для фінансування української економіки та військових потреб.
- Розгортання інформаційно-комунікаційної політики, спрямованої на країни так званого Глобального Півдня з метою подальшої міжнародної ізоляції Росії.

**Має змінитися
знаменита
західна стратегія
«настільки довго,
наскільки буде
потрібно» (*as
long as it takes*) на
«настільки багато,
як буде потрібно»
(*whatever it takes*),
щоб забезпечити
Україні перемогу.**

НОНА МІХЕЛІДЗЕ,

старша аналітикиня, Istituto Affari Internazionali, Італія:

Незважаючи на успіхи України у відновленні домінування над Чорним морем і полегшенні умов для експорту зерна, її контрнаступ зі звільнення окупованих територій не вдався. Затримки у військовій допомозі Заходу дозволили Росії зміцнити свої позиції, призвівши до позиційної війни з ризиком патовості. Після двох років конфлікту ми опинилися саме там, куди нас завела західна стратегія: вона полягала в тому, аби дозволити Україні захищатися, але не перемагати, застосовуючи підхід під назвою «управління ескалацією» (*escalation management*). Склалася ситуація, коли Україні не вдається звільнити додаткові території, а, з іншого боку, Росія не в змозі завоювати нові території. Згідно з західними розрахунками, цей сценарій уже повинен був змусити Путіна сісти за стіл переговорів. Але цього не сталося і не станеться з простої причини: Путін хоче підкорити всю Україну. Нерішучість Заходу демонструє всю хиткість ситуації – з можливими ескалаціями, як Путін і погрожує членам НАТО. Значення конфлікту виходить за межі України, створюючи ширшу загрозу європейській безпеці. Визнання цієї реальності спонукає змінити знамениту західну стратегію «настільки довго, наскільки буде потрібно» (*as long as it takes*) на «настільки багато, як буде потрібно» (*whatever it takes*), щоб забезпечити Україні перемогу в останній (сподіваюся) битві за незалежність і свободу. Потрібні щонайменше три рішучі кроки: значне якісне та кількісне збільшення поставок зброї, конфіскація заморожених російських активів на суму 300 мільярдів доларів і запрошення України до НАТО на майбутньому саміті у Вашингтоні.

Ключ до перемоги України лежить у площині психологічних змін серед західних політиків, більшість з яких досі відчувають паралізуючий страх від думки про поразку Росії.

ДАНИЕЛЬ ШЕЛІГОВСЬКИЙ,

керівник Програми Східної Європи Польського інституту міжнародних справ, Польща:

Ключ до перемоги України лежить у площині психологічних змін серед західних політиків, більшість з яких досі відчувають паралізуючий страх від думки про поразку Росії. Нездатність переступити цей психологічний бар'єр є основною причиною того, чому найбільші партнери України надають військову підтримку по краплях і покладають свої реальні надії на патову ситуацію на фронті. Допоки Вашингтон, Берлін і Париж бояться внутрішніх змін у Росії більше, ніж російського реваншизму, Україна має мало підстав очікувати на появу будь-якого геймченджера. На жаль, рівень самозаспокоєності та брак нагальності, який демонструють західні політичні еліти, викликає дедалі більше занепокоєння.

Це не означає, що немає жодних сподівань на прорив, і Україна потребує його на трьох фронтах – військовому, безпековому та економічному. Масштабні поставки військової техніки, в тому числі сучасного озброєння, яке б дозволило завдавати високоточних ударів по стратегічних та економічних об'єктах на території Росії, просунули б Україну вздовж всієї військової осі. Надійні гарантії безпеки і, зрештою, членство в НАТО розірвали б порочне коло безпекового вакууму (відсутність безпекової парасольки через війну, але війна триватиме доти, доки не буде безпекової парасольки). Конфіскація російських активів, заблокованих у країнах ЄС, і їх використання для переозброєння і відбудови України забезпечили б Києву міцні позиції на довгострокову перспективу – саме цього Росія і намагається не допустити.

Поворотним моментом може стати не лише те, що міг би зробити Захід, а насамперед те, наскільки швидко і масштабно він це робитиме.

СЕРГІЙ СОЛОДКИЙ,

перший заступник директора, Центр «Нова Європа», Україна:

Поворотним моментом може стати не лише те, що міг би зробити Захід, а насамперед те, наскільки швидко і масштабно він це робитиме. Ініціативи Заходу з підтримки України мають дві головні проблеми: вони з'являються надто пізно і в надто урізаному вигляді. Настільки пізно і настільки дозовано, що вони за великим рахунком не чинять очікуваного впливу на агресивні дії Росії. Вагання, половинчасті заходи, навпаки, надихають Путіна йти вперед, вбивати ще більше. Інтенсивність російських звірств прямо пропорційно залежить від слабкості кроків Заходу. Маємо усвідомлювати, що сьогодні набагато тяжче зупинити Росію, ніж це було, наприклад, у 2014 році. Наразі Москва реально зацікавлена в продовженні війни – її економіка адаптувалася, суспільна підтримка Путіна і його війни стабільно рекордна, війна дозволяє Путіну легко розправлятися з будь-якими опонентами. Відбити охоту Путіна можна лише рішучими, масштабними ініціативами, які недавно визначив Центр «Нова Європа»: зокрема, більше, новішої і швидко наданої зброї; конфіскація російських коштів на західних рахунках; запрошення і початок вступу України до НАТО; надання проміжних безпекових гарантій; Захід має зняти табу на право українців завдавати удари західною зброєю по об'єктах на території Росії. І це точно не вичерпний список. Так, важливою є ідея президента Франції щодо відправки військових окремих країн Заходу до України. Проблема лише в тому, що в цьому випадку західні лідери знову показали перед Путіним свої вразливості, почавши критикувати пропозицію Макрона. Захід має відповідальніше ставитися до публічної комунікації. Якщо один із поважних лідерів виступає з амбітними планами з підтримки ЗСУ, то не варто наввипередки демонструвати слабкість своєю відвертістю. Ліпше залишати хоч би децимлю стратегічної невизначеності – цей підхід має змушувати Путіна нервувати, аби той зрештою шукав шляхи для припинення війни. У війні на виснаження країна-агресор стане прихильнішою до миру лише тоді, коли розумітиме, що їй протистоїть рішуча потуга, яка не вагатиметься у використанні жодних важелів, не пожаліє жодних ресурсів.

ПРО ЦЕНТР «НОВА ЄВРОПА»

Центр «Нова Європа» (ЦНЄ) заснований у 2017 році як незалежний аналітичний центр. Попри новий бренд, він базується на досвіді команди, яка разом працює з 2009 року (раніше в рамках Інституту світової політики). Аналітики Центру «Нова Європа» стали впізнаваними, адже запропонували якісний аналітичний продукт із питань зовнішньої політики України та безпеки в регіоні, поєднавши його з активними та ефективними зусиллями з адвокатування.

Бачення Центру «Нова Європа» максимально наближене до бачення майбутнього Української держави більшістю громадян: Україна повинна бути інтегрованою в Євросоюз і НАТО. Під інтеграцією ми вбачаємо не стільки формалізоване членство, скільки запозичення найкращих стандартів і практик для фактичної належності України до євроатлантичного ціннісного простору.

Докладніше про Центр «Нова Європа»: www.neweurope.org.ua

- <http://neweurope.org.ua/>
- info@neweurope.org.ua
- <https://www.facebook.com/NECUkraine/>
- https://twitter.com/NEC_Ukraine